

50
LETNICO
obhaja letos
"Amerikanski
Slovenec"

AMERIKANSKI SLOVENEK

RECEIVED
NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKE
LIST V
EDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

PRVI SLOVENSKE LIST V AMERIKI

Rekla: Za vero in narod — za pravico in razumno — za boja za smagel

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; P. S. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKO ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

STEV. (NO.) 173.

CHICAGO, ILL., TOREK, 9. SEPTEMBRA — TUESDAY, SEPTEMBER 9, 1941

LETNIK (VOL.) L

Rusi srdito branijo Leningrad - Predsednikova mati umrla

S protinapadi zadržujejo naval nazijev

Rusi krčevito branijo vsako vas in takorekoč vsako drevo. — Polja pred Leningradom posejali z minami. — Naziji imajo velike težkoče zaradi deževja.

London, Anglija. — Za bivšo rusko prestolico Leningrad se vrše naravnost blazni boji, kakor se razvidi iz poročil od obeh strani, nemške in ruske. Dasi imajo Nemci že takorekoč od treh strani mesto obkoljeno, vendar je ruska obramba od dne do dne bolj odločna ter jo sovjeti ojačujejo tudi z močnimi protinapadi.

Med tem, ko uradno nemško poročilo, izdano v nedeljo, omenja v kratkih besedah le, da "operacije na vzhodu se nadaljujejo po svojem začrtanem teku", pa trdijo neuradni nazijski krogi, da se Rusi naravnost obupno bore pred Leningradom. Pri svojem prodiranju morajo nazijske čete z naškoki vzeti vsako najmanjšo vas posebej in boji divjajo takorekoč za vsako drevo. Pri svojem počasnem umiku, tako pravijo nemški viri, puste Rusi za seboj polja, pota in celo mesta naravnost posejana z neštivilnimi skritimi minami, ki eksplodirajo, kakor hitro se jih dotakne noga ali pa kolo. Tekom dveh dni so nemški inženirji odstranili celih 1000 takih min. Povrh vsega pa občutno nagaja Nemcem tudi vreme. Zaradi deževja so tla tako razmehčana, da so pota izpremenjena v "blato brez dna," kakor se je izrazil neki nemški poročevalec.

Kakor se izražajo ruska poročila, izdana v ponedeljek, izvaja sovjetska armada odločno protiofenzivo v okolici Leningrada ter je vrgla Nemce nazaj od nekega važnega pota, vodečega v to mesto. Sploh so ruske čete bile doslej uspešne, da so obvarovale prometne črte, ki na jugovzhodu vežejo Leningrad z ostalo Rusijo, in po katerih dobiva mesto svoje zaloge.

Kljub tej srditi obrambi pa se razni nevtralni diplomatski in vojaški opazovalci izražajo, da se Leningrad ne bo mogel ubraniti padca. Sploh se vprašujejo nekateri krogi, zakaj Rusi tako krčevito branijo to mesto. Je sicer važno po svoji industriji, toda ta itak ne more uspešno obratovati, dokler je mesto pod napadom, in bi torej, po mnenju teh krogov, bilo bolje, ako bi Rusi izpraznili Leningrad in povrh dovolili Nemcem, da zasedejo ves severni del Rusije, ki itak ni tako važen, niti industrijsko, niti poljedelsko, ter naj bi raje osredotočili svojo obrambo na osrednjem in južnem delu fronte. Prednost tega načrta, pravijo, bi bila tudi v tem, ko bi naziji oslabili svoje napadalne sile s podaljšanjem fronte za kakih 1000 milj ter bi obenem imeli velikanske težave pri dovažanju zalog črtam na severu zaradi slabih potov.

Prvi znak, da se bliža zima, ki za Nemce gotovo ne bo dobrodo-

RUSI PRESELJUJEJO NEMCE

Celo nemško naselbino odpravijo v Sibirijo.

Moskva, Rusija. — Sovjetska vlada je ukrenila, da se imela nemška naselbina, ki leži v osrčju evropske Rusije, ob Volgi, severno od Kaspiškega jezera, preseliti tisoče milj daleč v Sibirijo. Ta naselbina, ki meri nad 10,000 kvadratnih milj ter ima skoraj 600,000 prebivalcev, od katerih je 67 odstotkov Nemcev, je bila samostojna sovjetska republika. Kakor pa trdijo oblasti, je v njej zdaj na deset-tisoče raznih špijonov in prevratnikov, ki čakajo le na ukaz iz Berlina za svoje sabotažne čine, ter je zato potrebno, da se prebivalstvo odpravi tja, kjer ne bo nevarno, v Sibirijo. Naselbina je nastala leta 1760 in leto pozneje, ko se je na povabilo Katarine Velike priselilo tja 27,000 nemških naseljenčev.

NEMCI V IRANU TVORJO PROBLEM

Teheran, Iran. — Med iransko vlado na eni strani ter britansko in rusko na drugi se je zadnji teden dosegel takorekoč popoln sporazum. Po tem sporazumu boste imeli Anglija in Rusija zaseden zapadni del dežele, ki jima bo služil za medsebojno zvezo, dočim bodo ostali kraji pod upraviteljstvom iranske vlade. Problem pa je nastal, kaj napraviti z Nemci, katerih je v Iranu okrog 800 in, ki so začasnoma nastanjeni na prostorih, tukajšnjega nemškega poslatništva. Dežele zapustiti ne morejo, ne, da bi šli preko kakoga teritorija, ki je zaseden ali od Angležev, ali od Rusov. Razširile so se neke govornice, da jim bodo dovolili Angleži svoboden prehod, vendar pa se je takoj pričel izražati dvom, da bi do tega prišlo, in, da bo Anglija prej zahtevala od Nemčije, da ta dovoli odhod njenim državljanom, ki so točasno nekakšni ujetniki na Danskem in v Švici.

PREDSEDNIK IMA ODLOČITI O SPORU

Washington, D. C. — Predsedniku Rooseveltu je bil stavljen v posredovanje spor med žel. družbami in unijami železničarjev, da prepreči stavko, za katero so se železničarji odločili potom splošnega glasovanja.

šla, je v tem, da je glasom ogrskih radlo poročil zadnjo nedeljo padel prvi sneg v Karpatih in drugod po Transilvaniji.

NAPAD NA RUŠILEC NI POVZROČIL RAZBURJENJA

Washington, D. C. — Napad, ki se je pripetil zadnji četrtak na Atlantiku na neki ameriški rušilec, ni izzval med kongresnimi krogi nikakega pomembnejšega razburjenja. Rušilec je bil napaden od nekega neznanega podmornika, ko je vozil pošto v Islandijo, in je tudi vrnil napad, a se ne ve, s kakim uspehom; on sam ni bil poškodovan. Splošno se seveda sodi, da je bil podmornik nemški, vendar pa, da je bil napad po pomoti, namreč, da je vodstvo podmornika smatralo, da je bil rušilec angleški.

Iz Berlina se sicer priznava, da je bil podmornik nemški, povdarja pa se, da je ameriška ladja izvršila napad nanj.

ANGLIJI PRIMANJKUJE PREMOGA

London, Anglija. — Zaloge premoga za letošnje zimo so v Angliji manjše, kakor so bile zadnje leto, in zato so oblasti izdelale program, po katerem se bo morala uporaba kuriva znatno omejiti, in prizadete bodo javne ustanove kakor tudi privatne hiše. Tako bo lastnikom velikih hiš naročeno, naj enostavno zapro vse sobe, ki jih nujno ne potrebujejo, in uporabijo le eno sobo za stanovanje. Železnice pa bodo, pričeniši v oktobru, omejile promet in opustile predvsem več nočnih vlakov. Stavilo se je tudi priporočilo, naj bi se delovne ure v uradih tekom zimskih mesecev skrčile, zlasti, da bi se naj tisti uslužbenci, ki živijo daleč, poslali zvečer predčasno domov, da se s tem olajša promet.

PRISRČNI ODOŠAJI S "SVOBODNIMI FRANCOZI"

Washington, D. C. — Med "svobodnimi Francozi", ki se pod vodstvom generala de Gaulle bore proti osišču, in med Zed. državam obstojajo nadvse prijateljski odnošaji. Tako se je izrazil zadnji petek drž. tajnik Hull in dostavil, da dobivajo te čete zaloge od Anglije, ter so s tem, indirektno vsaj, deležne ameriškega prispevka iz "lend-lease" sklada.

Preminula na svojem domu v 87. letu starosti

Predsednik in njegova soproga bila navzoča ob smrtni postelji. — Pogreb v torek. — Zaradi smrti odložil predsednik svoj nameravani ra dio govor do žetrta.

PO KAT. SVETU

Chicago, Ill. — Svete ure molitve, katera se bo na pobudo nadškofa Stritcha vršila prihodnjo nedeljo zvečer v Soldiers Fieldu, se bo, kakor se pričakuje, udeležijo okrog 200,000 vernikov. Nadškof je povdaril, da to ne bo nikaka politična manifestacija, marveč le molitev za pravičen mir.

Vichy, Francija. — Škof Choquet iz Lurda se je pred kratkim izrazil, da bo ta božja pot postala po končani evropski vojni bolj popularna, kakor je bila kdaj prej. Zaradi velikih ovir je Lurd točasno obiskavan le od manjših skupin.

Montevideo. — Semkaj je prispel en izvod pastirskega lista, izdanega od škofov na Nizozemskem, iz katerega se razvdi, da so tamkajšnji katoličani še vedno strogo proti nazijem. V listu se namreč opozarja, da katoličan, ki bo odkrito podpiral bodisi nazizem, bodisi komunizem, ne bo dobil poslednjih zakamentov ob času smrti.

Missoula, Mont. — Italijani, ki so internirani tukaj, dokler bo vojna trajala, so dobili pred kratkim obisk od apostolskega delegata za Zed. države, G. Cicognanija. Pri tej priliki je bilo 12 internirancev birmanih.

TRIMILIJONSKO PALAČO PODIRAJO

Detroit, Mich. — Avtomobilski magnat J. F. Dodge si je dal pred dobrimi 20. leti postaviti tukaj impozantno palačo, ki ga je stala tri milijone dolarjev, in je imel namen, da se z njo postavi bolj kakor najbogatejši princ na svetu. Poslopje je zavzemalo en celi akter ter je bilo v njem 110 sob in 24 kopalnic. Mož pa je

Hyde Park, N. Y. — Na svojem domu ob Hudson reki je v nedeljo dopoldne preminula Mrs Sara Delano Roosevelt, mati predsednika Roosevelta. Ob njeni smrtni postelji sta bila predsednik, ki je njen edini otrok, ter njegova soproga.

Vzrok smrti Mrs. Roosevelt pripisujejo zdravniki visoki starosti. Zenska bi namreč praznovala 21. septembra svoj 87. rojstni dan. Prvi resen znak oslabelosti se je pojavil v petek večer, vendar pa je položaj postal kritičen šele 24 ur pozneje. Skozi 12 ur pred smrtjo se pokojnica več ni zavedla. Pogreb se bo vršil ta torek in bo privačen. Družina je izrazila željo, naj se ne pošilja nikake rože. Pokojnica bo pokopana poleg svojega soproga, ki je preminil leta 1900, in sicer v družinski grobnici v ozadju episkopalne cerkve v Hyde parku, katero je Rooseveltova družina posejal. Že skozi več generacij.

Zaradi materine smrti je predsednik odložil svoj govor, ki ga je nameraval imeti v ponedeljek zvečer, do četrta večera. O govoru se trdi, da bo važen in, da bo obravnaval mednarodno situacijo.

POLDRUGI MILIJON MOŽ POD OROŽJEM

Washington, D. C. — Po cenitvi, ki se je objavilo zadnji teden, je točasno v ameriški armadi nekaj nad milijon in pol mož. Od teh je 105,675 častnikov.

umrl v 1920, še predno je bilo delo popolnoma dokončano, in po njegovi smrti ni hotel noben njegovih sorodnikov živeti v poslopju. Zdjaj ga je dala pokojnikova žena podreti, ko je bilo že vsehaokrog zaraslo od grmičevja.

Iz stare domovine

Kakor poroča "Bilten Jugoslovanskega Kurirja", so Nemci ustanovili v Srbiji novo vlado, na čelo katere so postavili vojvodo Nediča. — Smrtna kosa in druge zapoznele vesti iz domovine.

Vojvoda Nedič načelnik nove vlade pod Švabi

Beograd, 29. avg. — (JK). — Tukajšnji dopisnik uradne nemške agencije DNB je nocoj izjavil po radiu, da je postal v Berlin slededčo brzozjavno vest: Bivši jugoslov. minister vojske in mornarice vojvoda Milan Nedič je danes z otlorbrenjem nemškega vojaškega guvernerja letal. gen. Dancenkemanna sestavil novo vlado v Srbiji. Pridržavši sebi predsedništvo vlade je postavil Milana Ačimoviča za notranjega in Ognjena Kuzmanoviča pa za zunanjega ministra.

Berlin potrjuje vest o Nedičevi vladi

Berlin, 30. avg. — (JK). — Pečaje se uradno po radiu s sestankom, ki sta ga izvela Hitler in Mussolini in ki se je končal včeraj, je danes govornik nem. zunanj. ministrstva izjavil tole: Včeraj je bilo tukaj uradno objavljeno osnovanje nove Srbske države z vojvodom Milanom Nedičem na čelu. V duhu zaključkov konference med Hitlerjem in Mussolinijem in v smislu točk, ki sta jih ona dva objavila za preureditev bodoče Evrope, dokazuje to osnovanje Srbske države dovolj jasno, da so osiščne sile pri volji dati priliko vsakemu poedinemu narodu za to, da prevzame popolno odgovornost v obsegu svojega 'življenjskega prostora'.

Komentar k sestavi Nedičeve vlade

"Jugosl. Kurir". — Nemci niso nikoli javili, da so ujeli gen. M. Nediča, ki ga je jugoslov. vlada radi njegovega junaškega odpora proti nem. prodiranju preko Skoplja považila v vojvodo, še preden je zapustila deželo. Ostanki Nedičevih čet so četovali še nadalje ter dejansko držali v svoji oblasti dobršen del Srbije, Črne gore, Dalmacije, Bosne in Hercegovine. V stiski in nemožnosti, da bi sedaj vrgle večje število svoje vojske v Jugoslavijo ter tako ugnale te četnike tamkaj, je prav lahko mogoče, da so nem. oblasti stavile gen. Nediču nekakšno ponudbo in da jo je on kot vojak sprejel v upanju, da bo s tem prihranil narodu in deželi mnogo krvi in trpljenja. Kot vojak, ne pa kot politik in državnik, je pač verjel v častno besedo vojaka — Švaba! Brez dvoma se bo z njim, njegovo vlado, deželo in narodom naposled zgodilo isto in še hujše, kakor se je zgodilo z vlado drugega vojaka, ki je veroyal Švabom, z ono maršala Petaina na Francoskem. Kar najbližnja bodočnost bo pokazala, koliko je bilo v tem činu gen. Nediča iskrenosti in dobrih namenov, pa koliko "kvizlinštva". — Ačimovič in Kuz-

manovič sta tudi doslej fungirala kakor nekakšna 'srbska vlada v Beogradu', kateri se Švabi sedaj le še dodali domnevno avtoriteto vojvode Nediča in — njegove čete, če in koliko so mu te sledile tudi v tem njegovem postopanju. Pravi četniški vojskovodje in narodni, ne profesionalni borci liki Čeda Milič ne bodo nikdar šli na limanice niti ne v takšne eksperimente s Švabi. Za nje edinole boj na življenje in smrt. Lahko se zgodi, da naredi nadaljevanje odpora teh četnikov in junakov konec tudi vladi vojvode Nediča. — Kolikšen bo tisti odkazani 'življenjski prostor' in kako pa koliko se bi mogli Srbi razširiti v njem, je stvar, ki ji ni treba nobenega komentarja!

Konj ga je brcnil

V Gorenjakovem niivu v Celju je brcnil konj 58 letnega izvoščka Krempuš Alojzija iz Celja s tako močjo, da mu je zlomil levo nogo nad kolonom ter so ga morali odpeljati v bolnico.

Smrtna kosa

V mariborski bolnišnici je umrla Julijana Kulovec, stara 46 let. — V celjski bolnišnici je umrl Ivan Supančič, dinar, pristojen v Svetinje, okraj Ptuj, star 34 let. — Na Požeju (Maribor) je umrl Jože Pavlin, kovač državnih železnic v pokouju star 75 let.

Stara granata eksplodirala

V zimskem pristanišču v Novem Sadu se je zgodila huda nesreča. Delavci, ki so kopali zemljo, so našli staro granato, ki je tam ostala najbrže še od zadnje svetovne vojne. Ker delavci niso z granato ravнали dovolj previdno, je eksplodirala in hudo ranila tri delavce, katere so v obupnem stanju odpeljali v bolnišnico.

Smrtna nesreča

Progovni čuvaj je v železniškem trikotu ob Tržaški cesti v Ljubljani našel nekega jutra na progji mrtvega, od vlaka povoženega človeka. Kolesa so nesrečneža v pasu na dvoje prerezala in je moral biti priprici mrtev. Pozneje so ugotovili, da je bil to 34 letni trgovski potnik Zdravko Gobec, rodoin iz Istre, ki je pa živel v Mariboru. Vozil se je s Koroskega v Maribor z zadnjim vlakom. Do Koroskega kolo-dvora je bil Gobec še v vagonu, ko je pa vlak vozil proti glavnemu kolodvoru v Ljubljani, je šel iz kupeja na hodnik, kjer je verjetno padel med vagono in tako po nesreči prišel pod kolesa, ki so ga prerezala na dvoje.

Katoličani so tako močni, kakor je močno njihovo katolištvo. — Ačimovič in Kuz-

Med manevri 2. armade, ki so se vršili v Missouri, so morali inženirji zgraditi za transportacijo vojaštva in materiala začen most na pontonih, in sicer takorekoč tik ob pravem mostu. Pravi most je bil namreč preslah za veliko težo.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovene newspaper in America. Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiskal EDINOST PUBLISHING CO.

Published by EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in upraval 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Telefon: CANAL 5444

Phone: CANAL 5444

Naročnina		Subscriptions	
Za celo leto	\$5.00	For one year	\$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year	2.50
Za četrt leta	1.50	For three months	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00
Za četrt leta	1.75	For three months	1.75
Poznamena številka	3c	Single copy	3c

Dopolni vsakoga postava za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnovom, ko izide list. — Za zadnje številke v točnu je čas do četrtica dopolnje. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov predelave ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1921 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Bratje na dan, na plan!

Rodoljubna slovenska srca v Ameriki se morajo res v teh črnih dneh, skozi katere mora naša stara domovina, naša mati Slovenija, vpraševati: Ali smo ameriški Slovenci sploh še pri življenju, ali nas več ni? Ali je v nas še kaj slovenske narodne zavednosti, ali pa se sploh ne zavedamo več, kaj smo in odkod smo?

Nad dva tedna je "Amer. Slovenec" objavljal zanimive članke izpod peresa č. g. Bernarda Ambrožiča, pod naslovom: "Jeremija na razvalinah". Preje že smo objavili že več apelo, da bi se ameriški Slovenci dvignili in pokazali, da še živimo in da naša ljubezen do svojega slovenskega naroda, v nas še ni zamrla. Vse je, kakor glas vpijočega v puščavi. Razun zadirljivega in večno prepirljivega "Proletarca" se prav malo tudi slovenski tisk zanima, da bi povedal kaj za, ali pa proti. Voditelji in narod, vse spi.

Objavljamo zalostne vesti in pripovedovanja o domovini in njeni usodi, sentimentalno govorimo o vsem, da bi se kaj zganili, tega pa ne.

Kaj je temu vzrok?

Prav te dni smo skušali najti kake razloge o tem molku. Neki odlični rojak je odgovoril na naše vprašanje to-le:

"Seveda ljubim domovino in mi je hudo za njo, da jo je zadela taka nesreča. Povem pa vam, da je te naše res ne lepe brezbriznosti sama kriva. Za naš izseljenec se je prav malo menila. Nekateri posamezniki so se res veliko trudili. Ta prizadevanja so bila bolj privatna. Uradno pa domovina nas ni nikdar bogve kako poznala. Njeni uradni vladni zastopniki niso nikdar prihajali med ljudi, kadar je bilo treba za nje kaj napraviti. Tudi vspešnega nam niso nič dajali. Objavljali so le naborna naznanila, pa za kralja večih malo poparadirali, to je pa vse. Nikdar ni nas nihče vprašal, kaj rabimo, kaj potrebujemo. Našim nasvetom so se posmehovali, doma pa naravnost norce brili iz njih. Ko sem leta 1931 pravil v Ljubljani, kako delujemo v Ameriki, kako si medsebojno pomagamo sami in se ne zanašamo na nikogar, so se mi učeni gospodje v Ljubljani posmehovali, češ, glej ga, učit nas prihaja. Morda se vam zdi to vse malenkost, kar resnično tudi deloma je, ampak vedite, da to in podobne reči so tisto zlo, ki so ohladile med izseljenci ljubezen do starega kraja. Starejših niso znali navezati naše, mlajše generacije pa itak ne bodo in tako je naša Ameriška Slovenija zdaj, tako nekam odtujena in tako hladna, kar vsi obžalujemo."

Res je, veliko resnice je v tem. Ali vendar v takih slučajih, kakoršen je sedanjí prežalostni slučaj naše stare domovine, to ni zadostni razlog. Tudi ko bi nas mati domovina izobčila kot svoje otroke, bi se v takih slučajih morali omehčati, ko se doma celo kamejze joka in glasno vpije o velikih nečloveških krivicah, ki jih preživlja naš rod doma, naša slovenska kri doma.

Zopet imajo drugi druge izgovore. Po večini so vsi jalovi in daleč ne dovolj tehtni; ki bi nas oproščali pred veliko narodno dolžnostjo, ki stoji pred nami v teh resnih časih. Danes ne gre za kake osebnosti, ne gre za kake vlade, ne gre za kake stranke, ne gre za kake delne pokrajine, ne gre za nobene vsakdanjosti, ampak gre za življenje celega slovenskega naroda. Gre za to, ali naj slovenski narod izgine, da naredi prostor drugim, krutim modernim barbarom Germanom, ali pa naj ostane in se skuša s žrtvami in herojskim odporom ter z našo pomočjo od zunaj rešiti, kar se da, da se slovenski rod in slovenska kri še ohranita. To je vprašanje za nas, ne pa kake malenkosti, za katere se prerekaajo v dolgočasnih dobah, ka ki mali vaščani.

Kaj naj pa storimo? Veliko lahko storimo, samo če hočemo in če ni nam že pošla vsa dobra volja in vsa ljubezen do domovine. Poslušajte kaj delajo Poljaki in Čehi. Samo na kratko:

Čehi že nad dve leti plačujejo narodni davek pri svojih društvih in organizacijah. Vsak član prispeva mesečno po 5c. pri vsakemu društvu, h kateremu spada. Tudi tam so nekateri ugovarjali, pa so imenovali ta davek za

"prostovoljni narodni davek". Onim, ki so ugovarjali so odgovarjali: "Dobro, kdor noče prispevati, naj drži tisti nikel zase, da ne bo lačen." Ko so začeli pobirati je vsak rad plačal prostovoljno in v narodni obrambni sklad se stekajo tisoči in tisoči dolarjev. Imajo še druge zbirke. Delajo pa na vso moč. Narodni odbor izdaja svoje publikacije, knjige, na radio imajo posebne programe vsak teden in tako delajo neprestano propagando za svojo staro domovino.

Poljaki delajo istotako. Požrtvovalno podpirajo svojo propagando. O visokih žrtvah in raznih grozodejstvih v njihovi domovini izdajajo stalna poročila. Vse seveda veliko stane, a domovina jim je več, kakor vse drugo. Kaj pa mi Slovenci? (Konec jutri)

KRATEK OPIS SLAVNOSTI NA GRICKU ASISI IN OBISK JOLIETA

Cleveland, O.

Ko smo jaz in moja prijateljica odšli v četrtek zjutraj dne 14. avgusta iz Clevelanda proti Illinoisu, smo željno pričakovali trenutka, ko bi zagledale lep nov samostan č. sester v Lemontu. Vlak nas je kaj hitro peljal naprej proti dokončni postaji in ne dolgo za tem, smo že zagledale samostan v Lemontu. Kaj lepo smo bile sprejete od č. sester in za tem, ko smo se predstavile kdo smo, smo si ogledale tudi prelepo kapelico v samostanu, križev pot in tudi kapelico, oziroma luško grotto. Grotto smo se zopet vrnile v samostan, kjer nas je že čakala okusna večerja. Po večerji je pa kaj hitro bežal čas naprej in kmalu smo se podale v starem samostanu k počitku.

Zdelo se mi je, da sem pravkar zatisnila oči in že je sonce posijalo skozi okno in nam dalo znamenje, da je že bel dan, dan slovesne zaobljube in preobleke. Med tremi dekletimi, ki so se na ta Marijin praznik 15. avgusta odpovedale svetu in se posvetile Bogu, so bile dve moji sošolki in sicer Josephine Hrvatin, sedaj sestra Bernarda in Josephine Lindic, sedaj sestra Monica, obe iz šole in fare sv. Lovrenca v Newburgu. Tretja dekle, ki je tudi bila sprejeta, pa je Theresa Kavas, sedaj sestra Veronika iz Lemonta. Slovesne obrede so opravili č. Father Snój, O.F.M. ob asistenci Rev. Julius Slapšaka in Rev. Louis Baznika. Prelepi prizor, ki se je ta dan vršil pred mojimi očmi, mi bo ostal za vedno v spominu. — Ko so stopale mlada dekleta pred oltar, oblečene kot svetne neveste in so po besedah: "obleci novega človeka" stopile izpred oltarja kot redovnice, ki so zapustile svet ter se na tem svetu za vedno ločile od svojih staršev in znancev, so v tem trenutku vsem solze zaigrale v očeh. — Po slovesnosti smo celi dan imeli priliko biti v družbih novih č. sester. Veselje, ki so ga živale ta dan, ni mogoče opisati. Le to upam, da bodo zvesto korakale naprej s takim navdušenjem in veseljem do novega življenja, ki so ga imele ta dan.

Poleg slovesnosti slovesne zaobljube, je č. sestra Michaela ta dan obhajala tudi srebrni jubilej odkar je vstopila v samostan. V prelepih besedah so č. sestro pozdravili č. g. Benigen Snój ter povdarjali na dobra dela in navdušenju, katero je č. sestra imela skozi 25 let njenega Boga posvečenega življenja. Z molitvijo smo vsi skupaj prosili Boga, da bi č. sestra Michaela še mnogo let živela in uživala božji blagoslov.

Med navzočimi pri tej slavnosti sem videla tudi mnogo mojih znancev. Posebno sem bila vesela, ko sem zagledala mojo prijateljico Marie Nasenbeny in njeno mater iz Joliet. Povabile so mojo prijateljico in mene, da naj pridemo prihodnji dan k njim na obisk. Ker sem jaz že vedela, da je cela njihova družina prijazna, mi ni bilo treba tega dvakrat reči in takoj po prvem povabilu smo jima že obljubile, da pridemo prav gotovo v Joliet, pa samo za par dni, ne za cel mesec, kakor sem lani utegnila tam ostati.

Ker mi je pa ravno sedaj prišel v spomin moj prvi obisk v Jolietu, iz lanskega poletja; sem se tudi domislila, da sem obljubila poslati dopis v Amer. Slovenca, takoj ko sem dospela domov in opisati kako se mi je kaj tam dopadlo. Ker pa nisem svoje obljube izpolnila in ker vem, da obljuba dolga dela, hočem svojo nehalnost tukaj popraviti. To vam pa povem, cenjeni bralci, da če bi se mi Joliet ne dopadel, ne bi šla v drugič tja na obisk in še obljubila, da se še kaj oglasim. — Toda vedite, ni se mi dopadel samo Joliet, ampak tudi zlasti jolietski rojaki. Postregli so nam kolikor mogoče in nam razkazali razne zanimive kraje tega nasprotni Clevelandu malega mesta. Izmed vseh krajev, ki so se nam najbolj dopadli so zlasti lepa cerkev sv. Jožefa, farni park in pa novi glavni urad K. S. K. Jednote. Letos se mi je zdela cerkev še veliko lepša kakor lansko leto. To pa zato, ker je bila preslikana in zelo lepo okrašena za proslavo zlatega jubileja župnije in cerkve, katerega cerkev proslavljajo letos. Poleg lepih krajev smo obiskali tudi č. gg. duhovnike in č. sestre fare sv. Jožefa, prijatelje in sorodnike družine Nasenbeny. Vseh se mi sedaj ni mogoče spomniti, toda omenila bom te, ki so mi

ta dan obhajala tudi srebrni jubilej odkar je vstopila v samostan. V prelepih besedah so č. sestro pozdravili č. g. Benigen Snój ter povdarjali na dobra dela in navdušenju, katero je č. sestra imela skozi 25 let njenega Boga posvečenega življenja. Z molitvijo smo vsi skupaj prosili Boga, da bi č. sestra Michaela še mnogo let živela in uživala božji blagoslov.

Med navzočimi pri tej slavnosti sem videla tudi mnogo mojih znancev. Posebno sem bila vesela, ko sem zagledala mojo prijateljico Marie Nasenbeny in njeno mater iz Joliet. Povabile so mojo prijateljico in mene, da naj pridemo prihodnji dan k njim na obisk. Ker sem jaz že vedela, da je cela njihova družina prijazna, mi ni bilo treba tega dvakrat reči in takoj po prvem povabilu smo jima že obljubile, da pridemo prav gotovo v Joliet, pa samo za par dni, ne za cel mesec, kakor sem lani utegnila tam ostati.

Ker mi je pa ravno sedaj prišel v spomin moj prvi obisk v Jolietu, iz lanskega poletja; sem se tudi domislila, da sem obljubila poslati dopis v Amer. Slovenca, takoj ko sem dospela domov in opisati kako se mi je kaj tam dopadlo. Ker pa nisem svoje obljube izpolnila in ker vem, da obljuba dolga dela, hočem svojo nehalnost tukaj popraviti. To vam pa povem, cenjeni bralci, da če bi se mi Joliet ne dopadel, ne bi šla v drugič tja na obisk in še obljubila, da se še kaj oglasim. — Toda vedite, ni se mi dopadel samo Joliet, ampak tudi zlasti jolietski rojaki. Postregli so nam kolikor mogoče in nam razkazali razne zanimive kraje tega nasprotni Clevelandu malega mesta. Izmed vseh krajev, ki so se nam najbolj dopadli so zlasti lepa cerkev sv. Jožefa, farni park in pa novi glavni urad K. S. K. Jednote. Letos se mi je zdela cerkev še veliko lepša kakor lansko leto. To pa zato, ker je bila preslikana in zelo lepo okrašena za proslavo zlatega jubileja župnije in cerkve, katerega cerkev proslavljajo letos. Poleg lepih krajev smo obiskali tudi č. gg. duhovnike in č. sestre fare sv. Jožefa, prijatelje in sorodnike družine Nasenbeny. Vseh se mi sedaj ni mogoče spomniti, toda omenila bom te, ki so mi

Victoria Hovevar
West Pullman, Ill.

(Dalje) — Tako smo se vozili vedno bližje cilja. Tukaj je precej veliko jezero. Na kalifornijski strani je dolgo štiri milje na široko tritret milje. Njegova globčina, kakor pravijo, je na nekaterih mestih globoka od 400 do 500 čevljev. Visoko gori v gorah je pa bilo opaziti sneg, ki tukaj tudi v najhujši poletni vročini ne izgine, kot ne na Pikes Peak v Colorado državi. — Ko smo enkrat privozili z gorovja v nižino, so se že začeli lepi sadovnjaki, posajeni s hruškami, breskvami in orehi. Kmalu potem se pripeljemo v mesto Sacramento, ki je lepo v ravnini. Ravnina je tudi naprej; vse skozi do Oaklanda. V Oakland sem prišel ob deveti uri zvečer in se od tam peljal s parnikom v San Francisco, kamor smo prispeli v pol ure. Krasno je bilo videti novi velikanski most Bay bridge imenovan: Komaj smo prišli v San Francisco, me je že čakal tam moj brat. Drug drugemu sva se čudila, ko sva se zagledala, ker se nisva že dolgo videla. Jaz sem mu omenil, da se je pre-

cej zredil, on pravi meni da sem se jaz. Po kratkem pozdravu se vsedemo v njegov nov avtomobil in se odpeljali na njegov dom. Tam nas je njegova žena že precej nestrpno pričakovala, ker nismo prišli ravno ob času. Zamude pa nisva povzročila midva, ampak je vlak imel zamude kakle pol ure. Z njo nas je tudi pričakovala moja sestrična Mrs. Slack iz Rockwale, Colo. Vsi smo si imeli veliko za povedati oni večer, ker se nismo že tako dolgo let videli. Potem smo imeli večerjo in za priboljšek še sladkega kalifornijčana, ki se je prav prilgel. Ko smo po večerji še malo pokramljali, smo se odpravili k počitku, katerega sem jaz za res potreboval.

Drugi dan smo pa obiskali nekaj prijateljev, kot Mr. in Mrs. Starha, Mr. in Mrs. Vukšinič, kateri imajo delikatesno trgovino; potem smo se ogledali pri Mr. in Mrs. Plut in pri M. in Mrs. Stepanich, ki je sestra Mr. Joe Konda v So. Chicago, ki ima pri sebi tudi eno njeno hčerko. Potem sem obiskal tudi Mr. in Mrs. Joe Anzika, kateri je tudi hotel veliko izvedeti od So. Chicago. On je namreč nekdanji živel v So. Chicago. Pravil mi je, kako je bil nesrečen in da je izgubil nogo, kar je seveda res hudo. Obiskal sem tudi Mr. in Mrs. Slane, ki sta tudi naročnika na Amer. Slovenca. — Nadalje sem bil pri Mr. in Mrs. Martin Judnič, ki so tudi naročniki vseh naših katoliških listov. Samo siromaka sta, oba sta bila zelo bolna in Mrs. Judnič je po eni strani zadet mrtvoud, poleg tega si je pa še nogo strla. Reva je veliko pretrpela. Obta sta še vedno bila pod strogim zdravniškim nadzorstvom, toda trpita vdana v voljo božjo. Pri njiju sem videl, da imata v kotu obednice prav lep oltar Srca Jezusovega, pred katerim vedno lučka gori. Ona dva bi sedaj lahko lepo in v miru živeli, ko imata vse svoje otroke lepo preskrbljene. Zelo jih je pa tudi potrla žalost, ko jim je nekako pred dvema letoma umrl sin, kmalu po svoji poroki. Martin in Ana, želim vama, da vama da Bog kaj kmalu okrevati in da bi se veselila krepkega zdravja in da bi vajin trud, ki sta ga imela, tudi uživala v zdravju in veselju!

(Dalje prih.)
DODATEK K POROČILU O PROSLAVI ZLATEGA JUBILEJA V JOLIETU

Poročevalec, ki je opisaval jubilejno proslavo v Jolietu predzadnje nedelje je pri veliki pestrosti marsikaj prezrl, kar je zaslužilo, da se omeni. N. pr. flotila, ki je predstavljala Slovenijo, je pripravila Slovenska Ženska Zveza, katere članice so oskrbele narodne noše in vso opremo flotile. Ker je bila slovenskega stališča in v teh časih to za Slovence najlepša slika zaslužilo vrle žene in dekleta SZZ. vse priznanje in pohvalo. Tako je SZZ. pripravila za parado tudi svoj mladinski krožek, male deklice, ki so bile oblečene v krasnih narodnih nošah, katere spis ni omenjal. Kadetinja,

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Srečen, pa tudi pameten

Milwaukee, Wis. — Ne samo dekleta, tudi fantje imamo v Milwaukee, na katere so starši lahko ponosni. Eden tak je William Novak, sin Mr. in Mrs. Louis in Matilde Novak, ki je dobil na pikniku Sloge prvo nagrado v znesku \$500.00. Pa si fant ni šel kupiti za ta denar avtomobila, kakor bi to storilo gotovo naj 50 odstotkov drugih fantov v takih slučajih, ko nepričakovano dobijo toliko denarja skupaj. Ne, ampak fant je šel in kupil za \$375.00 ameriških obrambnih bonov, \$25.00 je dal nazaj v društveno blagajno, ostalo sta si pa razdelila z materjo. Pa recite če ni to fant, ki je vreden priznanja.

Smrtne nesreče

Cleveland, O. — Med žrtvami nesreč, ki so se pripetile ob Delavskem dnevu sta bila tudi dva naša rojaka in sicer Jerry Čadež star 46 let in Frank Urbančič, star 42 let. Nesreča se je zgodila na nekem križišču Ohio-Baltimore železnice, ko je v njun avto treščil vlak in ju odvelk 920 čevljev daleč po progi. Baje sta bila namenjena na farme, kjer ima slovenski St. Clair Rifle klub svoje strelske vaje, pa je sredi železniške proge odpovedal motor njunega avtomobila. Jerry Čadež, ki je bil na mestu ubit, je bil doma na Gorénjskem, kjer zapušča mater in več sorodnikov, Frank Urbančič je pa bil iz vasi Kal, fara Košana na Notranjskem. V Pueblo, Colo., zapušča sina Franka, v Frederick, Colo, brata Josipa in v Midway, Penna, brata Antona.

Poroča v Sheboyganu

Sheboygan, Wis. — V sredo 8. septembra sta se v cerkvi Presv. Imena poročila Mr. Fr. A. Koren, Jr., znani pogrebnik in Miss Elizabeth Catherine Altenbach. Ženin je iz znane milwaukee Korenove družine in brat prejšnjega pom. župnika pri fari sv. Janeza Ev. v Milwaukee, sedaj župnoga upravitelja pri fari sv. Cirila in Metoda v Sheboyganu Rev. Louis F. Korena. — Mnogo sreče jima žele prijatelji v novem stanu!

ki so tvorili lep uniformiran del parade, so se nadvse lepo postavile. To in še marsikaj drugega je prispevala k veličastni paradi Slovenska Ženska Zveza, ki se med vsemi organizacijami največ trudi, da se Slovenijo in našo narodno zavednost ob takih prilikah dostojno predstavlja. Dalje so sodelovale v paradi štiri godbe in ne samo dve, kakor je bilo pomotoma omenjeno v poročilu. To so bile Township High School godba; Stone City godba; Catholic High School in pa domača godba od sv. Jožefa. Toliko v blaghoten popravek.

NEPRIČAKOVANO

(281)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Ves zamišljen v iskanje Tommyja, ni niti najmanj mislil, da mu preti kakva nevarnost.

Tarzela je postala neodločna. Kljub temu, da je sovražila in se bala belog velikana, je čutila neko privlačnost do njega.

Divja deklica je prišla še bližje. Prepričana je bila, da se približuje neslišno, toda Tarzanovo dobro uho jo je zaslišalo. Vedno pripravljen na nevarnost

je Tarzan prijel za lok. — Tarzelino obotavljanje je izgnilo. Njen sovražnik se je pripravil. Ona mora ubiti — ali biti ubita.

je Tarzan prijel za lok. — Tarzelino obotavljanje je izgnilo. Njen sovražnik se je pripravil. Ona mora ubiti — ali biti ubita.

NEDELJSKI KOTIČEK

J. M. Frank

TEDENSKI KOLEDAR

14. Nedelja — 15. pobitina
 15. Ponedeljek — Marija Sedem žalosti
 16. Torek — Kornelij in Ciprijan
 17. Sreda — Rane sv. Franciška — Kvatre
 18. Četrtek — Jožef Kuper
 19. Petek — January — Kvatre
 20. Sobota — Evstalijs — Kvatre

DRUGA NEDELJA V SEPTEMBRU

"Sih človekov ni prišel, da bi mu služili, temveč da bi služil (Mat. 20, 28)".

Kristus nikoli ni iskal ali imel imenične službe, dasi je imel vse le mogoče zmožnosti in sposobnosti. Občudovanja vredna dela bi bil mogel izvršiti v trideset letih, ki jih je preživel na tistem pri delu in pokorščini v hišici svojih staršev. Po božji volji je pa v tem neznanem stanu veliko več storil, kakor bi bil storil kolikoli svetovni učitelj. Tudi pozneje je občeval bolj z nizkimi stanovi in s sovostniki.

"Poslal me je, da oznanim evangelij ubogim (Luka 4, 18)". Vsem priporoča ponižnost. "Kdor hoče velik postati med vami, bodi vam služabnik, in kdor hoče prvi biti med vami, bodi vam hlapec (Mat. 20, 26)". Ponižnost je tako prikladna duhu Kristusovemu, da pravi Sv. Pavel celo sužnjem. "Suženj si bil poklican? Ne maraj (1 Korinč. 7, 21)".

LEPOTE NAŠE ZEMLJE DRAŽGOŠE: CERKEV SV. LUCIJE.

Dražgoše so gorska župnija, prav za prav ena sama vas, ki je kot ovčice pri božičnih jaslicah razsejana po južnem poboju zelene Jelovce v Selški dolini. Iz doline so vidne samo iz vasi Češnjica pri Zelenikih, kjer je tudi avtobusna postaja in od tam najkrajša pot do kraja samega.

Cuj, kako je dr. Janez Fv. Krek, ki so mu za Prtovcem najbolj bile ljube Dražgoše, opeval ta svoj drugi gorški Tusculum:

Gora jelovška,
 tratica v sredi;
 gledajo nanjo
 griči sosedi;
 cerkev na tratici,
 v nji pa kraljuje
 sveta Lucija.

Cerkvica bela
 k sebi nas vabi.
 Kdor te je videl,
 te ne pozabi.
 Bodi pozdravljena:
 naša patrona:
 sveta Lucija.

V soncu leskeče se
 vsa pozlačena,
 z gor se pa smeja ji
 smreka zelena.
 Notri pa milost
 božjo razljuje
 sveta Lucija.

V navedeni pesmici, ki je postala dražgoška himna, je naš veliki Evangelist povedal vse, kar je v Dražgošah lepega. Gotsko sonca in čisti gorski zrak v višini 854 m nad morjem. Zeleni, tih gozd in zelena tratica, bele hiše in značilni beli stebri kozolcev, na jugo globoka dolina, na gričih Sv. Križ in Sv. Miklavž, v ozadju Koprivnik, Blegaš in Ratibovec. Nad vasjo božjepotna cerkev sv. Lucije, vsa ožarjena od zlatega sonca, znotraj pa zopet vsa zlata, da od samega bogastva in blišča zlatih oltarjev komaj najdeš cerkveno patrono — tudi vso zlato — sv. Lucijo.

Poleg že omenjene poti iz Šk. Lake čez Selca in Češnjico ima turist na razplogu še dva zelo zanimiva in hvalječna do-

21". Zaničaj toraj posvetno visokost. Kdorkoli si, pravi tvoj stan je stan milosti in otrok božjih, ki te je tako povzdignil, da ne moreš najti višjega stanu. Vsi stanovi bodo jenjali ob dnevu sodbe. Le v dva stanova bo potem razdeljeno vse človeštvo, v dobre in hudobne, in ta dva edina bota ostala ve-komaj.

Gotovo smeš s pravimi sredstvi hrepeneti po višjem stanu. Če si pa krščansko in ne posvetno pameten, se boš ravnal po nasvetu apostolovom: "Brajte, vsak naj v tem, v čemur je poklican, ostane pri Bogu (1 Korinč. 7, 24)".

Vsekako si pa dolžan živeti v svojem stanu po stanu in zmožnostih in ne čez stan. Nečelvilno nesreč v družbi in družini, ki se pripisujejo drugim uzrokom, ima svojo korenino v ti nespasnosti. "Ako imamo živež in obleko, bodimo s tem zadovoljni (1 Tim. 6, 8)".

hoda v Dražgoše. S Podnarta čez Jamnik mimo Sv. Jederti v Lajšah pelje pot, ki ni pravi nič naporna, pač pa tako bogata na raznolikostnih panorame, da se skoraj pri vsakem koraku očem nudi drugačna slika. Če se je pa izletnik mudil v Bohinju, naj izstopi v Stengah, odkoder ga bo hlapec senčni gozd v dobrih 3 urah pripeljal k Sv. Luciji, kjer se bo oddahnil in odpočil pojedel latvico kislega mleka s smetano, potem pa skoraj v enem zaletu skočil doli na Češnjico in na avtobus.

Tistim, ki Dražgoš in zlasti dražgoških zlatih oltarjev še ne poznajo, naj navedemo sodo, ki jo je izrekel izobražen občudovalec z našega juga. Takole je dejal: "Kolosalno! Če bi ta cerkev s svojimi edinstvenimi in skoraj neverjetnimi umetninami — 4 oltarji — stala kje v Nemčiji ali doli v Italiji, bi vsi javni in zasebni činitelji tekmovali, da seznanijo svet in širšo javnost z krajem in njegovimi dragocnimi spomeniki. Pri nas pa more žal to bogastvo in lepoto občudovati samo tisti, ki ga je dobra sreča pripeljala v ta lepi, tih gorski kotiček. Na vsak način moramo pri naši javnosti in odločujočih faktorjih vzbuditi zanimanje za Dražgoše, da jim bodo prišli v pomoč ne samo moralno ampak tudi gnotno. Naš narodni ponos zahteva, da ohranimo, v pravo luč postavimo in svetu pokažemo take neprecenljive umetnostno-zgodovinske spomenike!" Tako je govoril prijatelj z juga, ko je hodil po cerkvi v Dražgošah od enega oltarja do drugega. Res je, da tujci bolj znajo ceniti naše vrednote kot mi sami. Mi smo že taki, da vedno pravimo: "Čemu bi se postavljali pred svetom!" Pa to bi ne smelo veljati vsepovsod in vedno.

Torej zlati baročni oltarji so poglavitna privlačna točka v Dražgošah. Že v 16., morda celo v 15. stoletju se je v dražgoški naselbini, v kateri so prebivali rudarji in ogljarji, častila sv. Lucija. Njena slava

se je dvignila zlasti v sredi 17. stoletja. L. 1640. so povečali staro cerkev in nastala je ta, ki stoji še danes, in vanjo so postavili 4 zlate oltarje, ki po bogastvu baročne rezbarije in zlata nimajo para v naši domovini. Hudo je to, da še danes ni dognano ime umetnika, ki jih je izvršil, in ne ime mecenca, ki jih je naročil in plačal. So pa ti oltarji zgovorna zgodovinska pričra, kako zelo je takrat slovela sv. Lucija v Dražgošah. Veliki oltar je bil postavljen l. 1658., stranski sv. Antona z nešteti angelci in angelskim koncertom pa l. 1689. Ti dve letnici sta ugotovljeni iz zapiskov v starem urbarju, vse drugo je bolj negotovo. Domneva se, da je bil oltar sv. Ane pred l. 1640. glavni oltar v prejšnji cerkvi, ki je bila gotska. Vsi 4 oltarji so bili ob času pok. župnika Ant. Pfajfarja v letih 1909.—1912. temeljito restavrirani in na novo pozlačeni. Nelahko delo je sijajno izvršil podobar g. J. Grošelj iz Selca pod nadzorstvom pok. prof. Iv. Franketa. Vse stroške za to veliko in pomenljivo delo v znesku 7000 zlatih avstrijskih kron (skoraj 100.000 din!) sta zaradi posredovanja dr. J. Kreka krila Centralna komisija za ohranjanje umetnostnih spomenikov na Dunaju in Kranjski deželni zbor v Ljubljani. Torej sam Dunaj je vedel in umeval, kakšne zgodovinske dragocenosti hrani dražgoška cerkev.

Kentski vojvoda, brat britanskega kralja Jurija, ko so mu v Norfolk, Va., napravili ameriški marinerji časten spalir.

se je dvignila zlasti v sredi 17. stoletja. L. 1640. so povečali staro cerkev in nastala je ta, ki stoji še danes, in vanjo so postavili 4 zlate oltarje, ki po bogastvu baročne rezbarije in zlata nimajo para v naši domovini. Hudo je to, da še danes ni dognano ime umetnika, ki jih je izvršil, in ne ime mecenca, ki jih je naročil in plačal. So pa ti oltarji zgovorna zgodovinska pričra, kako zelo je takrat slovela sv. Lucija v Dražgošah. Veliki oltar je bil postavljen l. 1658., stranski sv. Antona z nešteti angelci in angelskim koncertom pa l. 1689. Ti dve letnici sta ugotovljeni iz zapiskov v starem urbarju, vse drugo je bolj negotovo. Domneva se, da je bil oltar sv. Ane pred l. 1640. glavni oltar v prejšnji cerkvi, ki je bila gotska. Vsi 4 oltarji so bili ob času pok. župnika Ant. Pfajfarja v letih 1909.—1912. temeljito restavrirani in na novo pozlačeni. Nelahko delo je sijajno izvršil podobar g. J. Grošelj iz Selca pod nadzorstvom pok. prof. Iv. Franketa. Vse stroške za to veliko in pomenljivo delo v znesku 7000 zlatih avstrijskih kron (skoraj 100.000 din!) sta zaradi posredovanja dr. J. Kreka krila Centralna komisija za ohranjanje umetnostnih spomenikov na Dunaju in Kranjski deželni zbor v Ljubljani. Torej sam Dunaj je vedel in umeval, kakšne zgodovinske dragocenosti hrani dražgoška cerkev.

Te nove in prve dražgoške orgle, ki so zelo povečale notranjo lepoto cerkve, so prvič zapele v nedeljo po sv. Jakopu, 31. julija 1938. Ta dan je bil pred. g. dr. Fr. Kimovec, stolni dekan ljubljanski, orgle slovesno blagoslovil in izročil cerkvenemu bogoslužju.

F. Hiti, župnik.

Cerkev je za župnijo, ki šteje samo 450 prebivalcev, ki si

se težkim delom kot gozdni delavci služijo svoj kruh, primerno zelo velika. V dolgost meri 26 m in je zato razumljivo, da je njeno celotno vzdrževanje za tako neznanostno peščico faranov združeno z velikimi težavami in pomeni breme, ki je pretežko. V tej okoliščini tudi najdemo razlog, zakaj mala župnija skozi dolgih 300 let — l. 1940 so Dražgoše slovesno proslavile 300 letnico svoje sedanje cerkve — ni imela poguma in sredstev, da bi na cerkvenj kor postavila primerne orgle. Sedaj živeči rod je pa pogumno zavihal rokave, pljunil v roke, l. 1934. velikemu oltarju postavil lepe marmonate stopnice z menzo, tri leto pozneje pa dejal: "Sv. Luciji dajmo še orgle!" Rečno, storjeno: Kdor ne verjame, da je taka beseda v današnjih razmerah občudovanja vredna, tisti naj preudari, koliko je Dražgošanov, da so nove orgle, najnovejše delo mojstra-umetnika Fr. Jenka iz St. Vida, imele 16 pojočih registrov, električni pogon, originalno moderno zunanjo obliko in so stale — 80.000 din!

Defense Savings Bonds, Series E. are available in denominations as low as \$25, maturity value, the cost of which is \$18.75. Ownership of Series E Bonds is limited to \$5,000 maturity value of Bonds issued in any one calendar year.

DEFENSE BOND QUIZ

Q. I would like to provide a regular income for myself when I retire. Can this be done by buying Defense Savings Bonds?
 A. Yes. If you purchase a Bond for \$37.50 each month, each Bond will mature in exactly 10 years. Thus at the end of 10 years you will have \$50 payable each month as each of your Bonds reaches maturity.
 Q. But I will need more than \$50 a month.
 A. Then you should invest a larger amount each month. Every \$75 you put in Defense Bonds will pay you \$100 ten years from now. Meanwhile, your money serves your Government during this period of national emergency.
 NOTE. — To buy Defense Bonds and Stamps, go to the nearest post office, bank, or savings and loan association; or write to the Treasurer of the United States, Washington, D. C.

Te nove in prve dražgoške orgle, ki so zelo povečale notranjo lepoto cerkve, so prvič zapele v nedeljo po sv. Jakopu, 31. julija 1938. Ta dan je bil pred. g. dr. Fr. Kimovec, stolni dekan ljubljanski, orgle slovesno blagoslovil in izročil cerkvenemu bogoslužju.

F. Hiti, župnik.

RAZNOTEROSTI

NIKAKEGA VZROKA ZA POMANJKANJE GASOLINA

Washington, D. C. — V vzhodnih državah je bila po odredbi vladnega departmanta za notranje zadeve uvedena občutna omejitev v prodajni listom, med drugim, da se to kurivo ne sme prodajati med 7. uro zvečer in 7. uro zjutraj. Vzrok temu, tako je navajala vlada, je v tem, ker primanjkuje predvoznih sredstev, da bi se petrolej transportiral od oljnih vrelcev v Louisiani in Texasu v vzhodne države, češ, da je Amerika oddala Angliji 50 tovornih ladij, ki so prej to delo opravljale. Na ta način more biti po trditvi vlade dostavljenih v vzhodne države 174.000 sodčkov olja manj, kakor bi se ga tam potrebovalo, in vsled tega je bila odredjena omejitev v prodaji. Na razne zahteve in pritožbe, ki jih je pri tem zaslišuje, je bil pozvan zadnje sredo predsednik zveze železnic, J. J. Pelley. Njegove izpovedi, ki jih je podal, so bile dokaj senzacionalne. Dejal je namreč, da imajo železnice na razpolago 20.000 vozov s kotli, s katerimi bi se lahko prepeglalo vsak dan na vzhod 200.000 sodčkov olja, ali celih 15 odstotkov več, kakor znaša gori omenjeni primanjkljaj. Za omejitve ni torej po njegovih izjavah nikakega povoda.

TUDI ČRNCI IMAJO SVOJ TISK

Angleške "Times" so prinesle odgovor na vprašanje, ali obstoje posebni listi, ki jih pišejo in izdajajo črnici, oziroma, ali obstojajo samo taki listi, ki jih pišejo beli ljudje s posebnim ozrom na črnice. Odgovor se glasi, da imajo črnici svoje liste in sploh svoj tisk. Vsega so zasledili 600 "črnih" listov. Njihova naklada se suče med 7 in 200.000 izvodov. Najmočnejši črnski list je "The Crisis", ki izhaja v New Yorku v 190.000 izvodih. Bostonški "Quadrian" se tiska v 80.000 izvodih. V uredništvih so večinoma sami črnici, ponekod pa tudi belokožci. Neki črnski list izdajajo sami kuharji, pristanski delavci, soferji, nosači in podobno. Najplivnejši novinar med črnici je William Monrey Troter, ki mu ameriške oblasti l. 1919 niso hotele dati dovoljenja za potovanje v Evropo, ker niso hotele, da bi se kot časnikar udeležil pariške mirovne konference. Mož pa je le pokazal, da je pravi časnikar in da je zato tudi primerno iznajdljiv. Vkrcal se je kot kuhar na neko ladjo, ki je vozila v Evropo. V prostem času je marljivo pisal

za svoje liste. V svojstvu kuharja je šel tudi v Pariz in je tako le prisostvoval mirovnim konferencam.

ODBORI PROTI VISOKIM NAJEMNINAM V DESETIH DRŽAVAH

Gibanje proti zlorabam hišnih posestnikov, ki zahtevajo pretirane najemnine v obrambnih okrajih, je dovelo do ustanovitve posebnih odborov, takozvanih Fair Rent Committees, v 21 mestih v desetih državah. Najemninški oddelek (Rent Section) Urada administracije cen in civilnih zaloh (OPACS) pozivlje tudi druga mesta, naj isto storijo in njeni uradniki sodelujejo v to svrhu z odličnimi meščani v prizadetih občinah.

Do sedaj so se ustanovili taki odbori v South Bend, Ind., San Diego, Calif., Ravenna in Warren, Ohio, Pontiac, Mich., Hartford, New London, Groton, Waterbury in Birstol, Conn., in v obrambnih okrajih v državah North Carolina, Virginia, Louisiana, Georgia in Alabama.

Pritožbe pokazujejo, da so pretirane najemnine zahtevajo v čez 100 obrambnih okrajih in najemninški oddelek OPACS pozivlje na hitro akcijo proti taki tendenci.

Kjerkoli so pritožbe vpravičene in hišni posestniki nočejo popuščati, se taki profitirji izpostavljajo publiciteti.

ANEKDOTA

Zgodovinar Teodor Mommsen je bil silno konservativen, ki se je upiral vsemu, kar bi utegnilo prinesiti kakšno spremembo v njegovo učenjaško življenje. Posebno je bil nasprotnik tehničnih novosti. Mommsen je bil navajen, da je vsak večer, ko se je zmrznilo, sam prižgal petrolejko, ker ni hotel, da bi ga kdo pri njegovem delu motil. Smolo pa

je imel z vžgalicami, ki jih je v svoji večni raztresenosti vedno kam založil.

Ko je Mommsen nekoč potoval, je njegova žena dala napejati električno razsvetljavo. Ob vrnitvi je bil profesor postavljen pred izvršeno dejstvo. Razjezil se je in izjavil, da kljub električni razsvetljavi ne bo pustil svoje priljubljene petrolejke.

"Saj ti je tudi ne bo treba," ga je merila žena. "Le poglej, kako zelo praktična je električna luč. Tu imaš gumb, ki ga samo zavrtiš, pa bo svetlo. V svetlem boš potem lahko mirno poiskal vžgalice in prižgal svojo petrolejko."

To je bilo Mommsenu všeč in od tiste ure se je sprijaznil z električno lučjo.

KAKO SI DREVESA OSVAJAJO TLA

Znano je, da nekatera drevesa, posebno pa še grmičevje, siriyo zelo naglo in zavzemajo nove prostore. Najlepše se vidi to v pragozdu, ki stalno prodira v obdelano zemljo, če ga ne "odganjajo". Pripetilo se je večkrat, da se je pragozd razbohotil v priprosta naselja in so se ljudje, ki niso imeli potrebnih sredstev, da bi ga zaustavili, morali preseliti drugam.

Tudi naše drevje zahteva svoj "življenjski prostor". Hitrost, s katero si posamezne vrste drevov pridobivajo nov prostor je zelo različna. Najbolj len in brezskrben je v tem pogledu hrast. Če prepustimo hrastov gozd samemu sebi, bo potrebnih več sto let, da se bo pomaknil za 100 metrov v polje. Druga skrajnost pa je leska. Ta se širi najhitreje. V 20 ali 30 letih zaraste leska velike prostore in jo morajo vedno iztrebljati, da se preveč ne šopiri naokrog.

NAPRODAJ SO

Štiri prazne lote za jako zmerno ceno. Improvment so že na lotih. Za podrobnosti njegovem delu motil. Smolo pa vprašajte v uradu tega lista.

Naznanilo in zahvala

V globoki žalosti naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, prebridko vest, da nam je nemila smrt vzela našo priljubljeno in nikdar pozabljeno mater,

Mary Barle

Previdena s sv. zakramenti za umirajoče je mirno zatisnila svoje trudne oči 15. avg. 1941 v bolnišnici sv. Terzije.

Pogreb se je vršil iz hiše žalosti v cerkev Matere Božje, kjer se je darovala sv. maša zadušnica, na kar smo je spremili k večnemu počitku na St. Mary's pokopališče kjer počiva poleg moža in nje umrlih otrok.

Pokojnica je bila rojena Mary Oblak, v Ohanici pri Borovnici leta 1874.

Dolžnost nas veče, da se zahvalimo najprvo Rev. M. J. Hiti za molitve in obiske ob čagu boleznj, pri krsti, in za spremstvo na pokopališče. Lepa hvala Rev. Aleksander Uranarju, ki je prihitel iz Lemonta za cerkvene obrede, ravno tako Rev. O'Brien, Chaplain v bolnišnici sv. Terzije, za molitve in obiske ob boleznj in pri pogrebnj sv. maši.

Naša prisrčna zahvala dr. Kržanskih žena in mater, katere so tako lepo skupno molile pri krsti pokojne, darovale za naročeno sv. mašo zadušnico in se udeležile pogreba v tako velikem številu.

Ravno tako ostalim družtvom, ki so darovali za naročene sv. maše zadušnice, krasne vence, in za udeležbo pri pogrebu, in sicer sledočim: Dr. sv. Jožefa, šte. 53, KSKJ; dr. sv. Družine, šte. 6, DSD; St. Agnes Court, WCOF, in Slovensko Samostojno Podporno Društvo.

Lepa hvala ostalim družtvom, kateri so se udeležili korporativno pogreba, in sicer: Dr. Marije Pomgaj, šte. 79, KSKJ, in dr. sv. Ane, šte. 127, KSKJ.

Dalje se zahvalimo vsem, kateri so v tako velikem številu darovali za naročene sv. maše in krasne vence.

Hvaležni smo vsem, ki so prišli pokojno kropit in jo spremili na pokopališče v tako velikem spredju. Lepa hvala nosilcem krste in ženskam, ki so bile "honorary pall bearers", kakor tudi Mr. Joseph Nemanich za njegov trud in izvrstno lep rad pri pogrebu.

Končno se zahvalimo naši teti in sestri pokojne, Mrs. Gertrude Debevec, ki je prihitela še ob boleznj pokojne iz daljnega Johnstown, Pa., kakor tudi Mr. in Mrs. Charles Drobnic za njih pomoč v tem težkem času.

Tebe pa, ljubljena in nikdar pozabljena mati, priporočamo v molitev in blag spomin.

Počivaj v miru božjem.

Bridka smrt v poletnem času mater si nam pokosila. Truplo njeno v črni zemlji že pokriva tam gomila.

Spavaj sladko, draga mati, Rešena si že trpljenja. Prosi za nas tam pri Bogu, dan da združi nas vstajenja.

Zaljujoci ostali:
 JOHN in ANTON BARLE, sinova; MARY SCHIFFRER, FRANCES HART, JANE SVETE hčere; 2 vnuka, 4 vnukinje; GERTRUDE DEBEVEC, Johnstown, Pa., sestra; dve sestri v Jugoslaviji.

Waukegan, Ill., 4. septembra 1941.

ZLATA KNJIGA

ki smo jo izdali za petdesetletnico

"Amerikanskega Slovenca"

je s stališča slovenske zgodovine in drugače nadvse zanimiva knjiga. Vsaka slovenska hiša bi jo naj imela v svoji hiši. Naročite jo, **50c**

Kdor pa želi naročiti tudi Spominsko knjigo ki je bila izdana za štiridesetletnico "Amerikanskega Slovenca" pred desetimi leti, katerih imamo še nekaj na roki, tak dobi obe skupaj, to je Spominsko knjigo od 40 letnice in sedanjo Zlato knjigo, obe za samo **75c**

Naročila sprejema:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
 1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Paul Keller

"Hubert"

ROMAN IZ GOZDOV

Tedaj sta mi prišla na misel Belčarjev Tonče in Bianka. Kje sta le bila? Nihče ju ni videl. Stari žagar je zastoj klical svojega sina, ko je bilo poslopje doma v plamenih, in o dekletu tudi nihče ničesar vedel ni.

Kje sta le bila? In v kakšni zvezi sta bila s to nesrečo?

Preteklo je nekako pol ure, ko se je Boltežar vrnil.

"Ali veste, kaj mi je rekla stara? Da je Grčar zažgal!"

"Žena torej dolži moža?"

"Da! Mož dolži ženo, žena moža. Grdo je — pa je res. Pravi, da je bil mož jezen na žagarja, ker mu je odpovedal stanovanje; da je hotel imeti še žganja, čeprav je bil že pijan. Da je prišel Tonče na obisk in dal možu deset dinarjev. Z denarjem je mož odšel v gostilno. Nazadnje pa je ona šla za njim, da bi ne obležal kje na potu; ravno tedaj je začelo goreti na žagi. Nato je naletela na Grčarja, ki ji je rekel: "Temu sem jo zagodel!"

"To je strašno. Toda zdi se mi čisto neverjetno. Kako pa ste spravili vse to iz nje?"

"Povedal sem ji vse kar naravnost."

"Kaj?"

"No, vse, kar nama je bil povedal Grčar."

"Oh, vi ste torej povedali stari vse o zasliševanju njenega moža?"

"Seveda. Ali morebiti ne bi bil smel?"

"Gotovo ne. Dali ste stari priliko, da je pogledala v najine karte; tako bi bili lahko zaslišali Grčarja kar vpricho nje."

Boltežar je na dušek izpil čašo portskega vina.

"Hudič naj vzame ta zasliševanja. Ali sem zato tukaj, da sredi noči igram preiskovalnega sodnika in detektiva? Spoštovanje sem hotel vzbuditi v stari s tem, da vse vem. Kako pa sem mogel misliti, da bo ta čarovnica zaobrnila ost? Sicer pa še prav nič ni dokazano, kdo slepari, mož ali žena. Prav čedna zakonska dvojica to, ki drug drugega hočeta spraviti v ječo."

"Da, ne bi bil mislil, da se nahaja v tako mirni dolini tako globoko močvirje. Sicer pa, med tem, ko vas ni bilo tukaj, mi je prišlo na misel prav zelo važno vprašanje: kje sta namreč Tonče in Bianka?"

Boltežar me je strmo pogledal.

"Tonče in Bianka? Saj res: kje sta le ta dva?"

"Midva sva pod vtisom dogodkov pri požaru tam doli najprej planila samo po starih dveh, ne da bi se količkaj brigala tudi za mlada dva. In ta dva sta ravno tako tehtna. Le če bi nju zaslišala, bi mogla izvedeti, kateri starih dveh govori resnico: mož ali žena."

"Kje sta? Kje sta?" je vpraševal Boltežar in si pulil brado.

"Če je povedal Grčar resnico, potem je šla Bianka proti "Grozdu", Tonče pa je po hcedah stare začel sumiti, da je odšla k Golobovemu in je hitel za njo."

"Jo že imam!" je vzkliknil Boltežar.

"Povprašati morava najprej pri "Grozdu", če se je Bianka oglasila tam, nato pa

morava zaslišati Golobovega — in sicer kmalu."

Odšla sva iz hiše in brodila po lužah. Dolina je bila prepolna šumenja gozdov, ki jih je tepla pomladanska nevihta. Pri "Grozdu" je vse spalo. Čakati sva morala dolgo časa, da so nama odprli. Milčka in Malčka sta se prej skrbno pripravili, morebiti se celo najprej nanovo počesali, predno sta nama odprli. Povedali sta nama, da Bianke ni bilo v gostilno.

"Potem pa ni bilo treba, da sva tako dolgo stala tu v tem grdem vremenu; to bi nama lahko povedali kar pri oknu doli!" se je jezil Boltežar.

Napravili sta obe enako ogorčen obraz, hitočasno rekli: "Kako pa sva vendar mogli?" ter sta zapahnila vrata.

"Z nobeno teh pretiranih sramežljivk se ne oženim!" je godrnjal Boltežar zelo zlovoljen.

Sedaj sva šla proti Golobovim. Tam so nama odprli že po desetih minutah. Prišli so stari Golob, njegova žena, sin in šestero ali sedmero njegovih bratcev in sester, poleg tega še dva hlapca in dekla. Pošepetal sem Boltežarju:

"Zapodite vse, ki so odveč; zaslišite fanta samega!"

Ubogal je in zapovedal:

"Vsi iz sobe! Gorje tistemu, ki mi ne zleze takoj zopet v svoje gnezdo! Samo France Golob naj ostane tukaj."

Ostala sva z mladim fantom sama. "France," je začel Boltežar; "po vsem kraju, da, po vsem svetu je znano, da z Bianco nekaj onegavita. Odgovorite mi torej na vprašanje, ki je uradno: ali ste bili nocoj z Bianco?"

"Ne!"

"Fant, ne sleparite me! Jaz dobro vem. Kdaj je prišlo dekle k vam?"

"Saj ni prišla!"

"Odprite vrata! Pridite vsi zopet v sobo! Stopite s stopnic! Ali ste vsi tukaj? Pazite torej na moje besede! Opozarjam vas, da na vsak način lahko mislite na ječo, da se v resnih stvareh ne bo nič sleparilo in da mora torej vsak povedati golo resnico. Kdo izmed vas je sinoči Bianco iz oče na barju videl, slišal ali tudi samo vohal?"

Nobeden. Boltežar je zmerjal, grozil, "zaslišaval" še nekaj časa, toda ničesar ni mogel izvedeti. Ko sva bila zopet na cesti, je rekel:

"Kaj napraviva sedaj? Mislim, da edino modro, kar v tej skrivnostni zadevi sedaj lahko storiva, je: da greva spat."

"Ali pa," sem pripomnil, "da še enkrat greva proti žagi in pogledava, če je med tem časom morebiti le prišel Tonče domov."

"Prav, pa storiva to! Nato pa še gori na barje, če je Bianka doma. Ali vam je morebiti pot pretežavna?"

"Bog varuj! Preveč razburjen sem, da bi mogel sedaj spati."

"Torej na pot. Prav za prav bi moral vzeti s seboj uradnega slugo, pa ta človek je preveč aboten; nadomestujete ga lahko vi."

America's answer to the dictators is a declaration of national emergency. Buy Defense Savings Bonds and Stamps to build our defense.

DR. JOHN J. SMETANA

OPTOMETRIST
Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8.30 zvečer.

Najnovejšje vesti najdete v dnevniku "Amer. Slovincu!"

Društvo sv. Jožefa

štev. 53, KSKJ., Waukegan, Ill.
41. leto pri K. S. K. Jednoti.
Društvene seje se vršijo vsako drugo nedeljo ob 9:30 zjutraj, v šolski dvorani.
Vsak slovenski katoličan, odrasli in mladi, naj pristopi k naši napredni K. S. K. Jednoti.
Skupno društveno imetje znaša nad \$21.500.00. Članstvo šteje 540 članov (ic).
Za nadaljnja pojasnila obrnite se na društveni odbor:
John Miks, predsednik
Joseph Zorc, tajnik,
1045 Wadsworth Ave., North Chicago, Ill.
Joseph Petrovic, blagajnik.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki ... Posluje že 47. leto.

Članstvo 37,000 Premoženje \$4,700,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 125.19%.

Če hočete dobro sebi in svojim dragim, zavarujte se pri najboljši, poštenu in nadosolventni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavarujete za smrtnine, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in od 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če še nimate član ali članice te mogočne in bogate katoliške podpore organizacije, potrudi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD

351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

Kje se Nemci in Rusi vojskujejo

To lahko sledite na zemljepisu

PRIROČNEM ATLASU V NOVI IZDAJI

Zdaj, ko divja po raznih delih sveta vojaka vsakega čitatelja zanima, kje so ti kraji, kje so njih meje, itd. Vse to dobite v zelo zanimivem ATLASU v novi izdaji, ki je izšel te dni. Ta Atlas pošljemo naročnikom za zelo nizko ceno.

Atlas ima velikost 9 1/2 x 12. Vsebuje sledeče zanimivosti: 5 platicami vsebuje 52 velikih svetovnih zemljepisov tujih držav in posebno stran na kateri je 56 zastav raznih držav in narodov. 45 slik iz vseh raznih krajev sveta, ki kažejo razna mesta, pokrajine in ljudi raznih krajev.

Najnovejši zemljepis kaže ves svet in tudi: Kako sta Rusija in Nemčija razdelila Poljsko; italijansko osvojitve Albanije; priključitev Čehoslovaške k Nemčiji; novo finsko-rusko mejo; okupacijo Besarabije po Rusih; odstop Dobruđe Bulgarom in odstop ozemlja Madžarom od strani Rumunije.

Zanimiva je statistična tabela zadnjega ljudskega štetja in zraven tabela iz leta 1930, tako da vsak lahko vidi razliko v številu prebivalstva med letom 1930 in 1940 po ameriških mestih, ki imajo 11,000 ali več prebivalcev.

Ima tudi tabelo vseh glavnih mest vseh držav po svetu, z označbo prebivalstva in z označbo zemeljske površine za vsako pokrajino ali deželo.

Zemljepisi in sešitni sistem; planeti, razdalja med njimi; njih obseg, itd. Označba razdalj med kontinenti, njih zemeljska površina, površina morja in voda, itd.

Svetovni oceani in morja. Jezera in notranja morja. Največje reke in kanali na svetu. Glavni otoki in otočja na svetu, njih obseg, itd. Glavne gore na svetu z označbo višine in še druge zanimivosti.

Ta zemljepis stane SAMO 35 CENTOV

Za naročilo zemljepisa lahko pošljete denar v gotovini ali v znakih po 3c ali 2c ali pa v Money Order.

Izrednost tega zemljepisa je,

da se sam izpopolnjuje in popravlja. Kupon, ki je zraven v Atlasu je treba izpolniti in poslati izdajatelju zemljepisa, kakor na njem označeno in to vam daje pravico, da dobite pozneje dodatne zemljepise, na katerih bodo pozneje označene nove meje med vojskujočimi se državami, kakor se bodo določene in premenjene po sedanji vojni.

Naročila za ta Atlas sprejema

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Pisano polje

J. M. Trunka

Precej je križev, ko so neki čen, ni na mestu, da bi se že silno mogočni pri besedi, enako silno slabi pa pri mišljenju, pod kakšno obliko naj se udeležujejo zopet vsi Slovani.

O Združeni Evropi govorijo in pišejo. Ako zmaga Hitler, bo to nestvor, ki bi se le s silo vzdržal nekaj časa. Če bi bil pa Hitler poražen, bi utegnili Združena Evropa ostati le-utopija, ki lepo izgleda na papirju, pod realnimi razmerami bi bila pa težko mogoča, dasi je jaz ravno ne odklanjam. Upajmo, da je po sedanjih izjavah iz Moskve stari in reakcionarni panslavizem mrtev, ampak vsaj meni se zdi, da bi bila uravnava Evrope po porazu hitlerizma mogoča le, ako pride med slovanskimi plemeni do nekega zedinjenja, dasi bi bile upostavljene slovanske države: neokrnjena Rusija, Poljska, Čehoslovaška, Jugoslavija, Bolgarska, morda še Ukrajina, ampak pod neko obliko bi morali vsi ti Slovani tvoriti enotno silo proti ostali Evropi, ki naj se uravnava, kakor zna in hoče. Tudi pri taki slovanski ednici vsaj napram zunanjosti bi vsak narod, ki ni slovanski, moral imeti možnost in zagotovilo do lastnega obstanka, in tu bi prišli v poštev Mažari in Rumunci ter do 50 malih narodov v okviru Rusije. Za te naj bi bile zaščitene vse manjšinske pravice, brez vsakega raznarodovanja in brez vsakega nasilja.

Priznam, da je vse to hudo utopistično, bodočnost pa bo pokazala, kako bo v Evropi.

Ničevo. Besed, da nič kaj, misli in umeva malo. Ne gre za izraz. Naj se izraz "panslavizem", vseslovanstvo vrže med staro karo. Gre za bistvo neke skupnosti med slovanskimi plemeni, za neko mogočo obliko sporazumljenja in skupnega strmljenja za ohranitev in po ohranitvi narodne ali plemenske bitnosti za pospešitev čim bujnejšega razvitka. Kdor hoče razumeti in je za razumevanje sposoben, bo razumel.

Nedavno od tega je bila v Moskvi neka konferenca vseh slovanskih narodov. Kaj takega je v Moskvi mogoče le, ako sedanja vlada to dovoli in kaj takega odobrava. To se je moralo dogoditi, ker smernice konference so bile podane celo po radiju. Aleksej Tolstoj, vnuk slavnega Leva Tolstoja, je govoril in smernice so silno važne in pametne. Jasno pove, da je bil stari panslavizem zgrešen, ker le rusko-imperialističen. "Mi smo združeni", je rekel Tolstoj, "kot enaki med enakimi. Med nami ni ne velikih ne malih. Odločno zavračamo idejo panslovanstva kot reakcionarno gibanje, sovražno načelom neodvisnega razvoja slovanskih narodov."

Naloga vseh Slovanov je trenotno, da potlačijo nasilno Hitlerovo germanstvo. Kaj po-

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovincu" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

DRUŠTVO SV. VIDA

štev. 25, KSKJ. CLEVELAND, OHIO

Odbor za leto 1941:

Predsednik: Anton Strnina,
Tajnik: Anthony J. Fortuna,
1093 E. 64th Str.,
Blagajnik: Louis Krajc.

Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida ob 1:30 popoldne. Assessment se prične pobirati ob 1:00. Na domu tajnika pa vsakega 10. in 25. v mesecu.

V društvu se sprejemajo katoličani od 16. do 60. leta v odrasli oddelek; v mladinski oddelek pa od rojstva do 16. leta.

MICHAEL TRINKO IN SINOVI

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS

(Pleskarji in popravilski ometa in sten)

2114 West 23rd Place, Chicago, Illinois

Telephone Canal 1090

Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, pokličite nas in vprašajte nas za ceno. Nobene zamere od nas, če daste delo potem tudi drugam. Priporočamo se pa, da daste nam kot Slovincem priliko, da podamo naše cene za delo. Pleskarska dela vršimo točno in za iste jamčimo.

Nove plačilne knjižice

ZA DRUŠTVA K. S. K. J.

Trpežne vezane v platno, narejene za 12 let. Velikost 4 1/2 x 3 inčev, primerna velikost za žep. Tiskane na dobrem pismenem papirju s pivniki, po kakoršnih društva vedno poračujejo. Na platice pride tiskano ime društva, ki jih nareči.

50 knjižic.....\$8.50 — 100 knjižic.....\$13.75

Pri višjih naročilih dodaten popust.

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

Rojak se je čudil

kako je mogoče, da njegov sosed Frank ve toliko novega, ve toliko o raznih postavah, zakonih in marsičem drugem. Vse ve in ljudje ga poslušajo ko pripoveduje to in ono v družbi. On sam pa je tak nevednež. Nekega dneva je to "pogruntal". Videl je, da sosed rojak vsak dan stalno čita "Amerikanskega Slovincu", kjer so najnovejšje vesti, vsa razna druga pojasnila in pouk o tem in onem. Naročil si ga je tudi on in zdaj je tudi on o vsem točno informiran. Naročite si dnevnik "Am. Slovincu" tudi vi. Stane za celo leto \$5.00, za pol leta \$2.50; za Chicago in inozemstvo \$6.00 letno; za pol leta \$3.00. Naročnino pošljite na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West Cermak Road,

Chicago, Illinois